

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД
Г. № Д. К. 16/161
Дата 23.02.17

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

Рег. № 812107 3970....., екз. № 2
22.02.....2017 г.

ДО

КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

СТ А Н О В И Щ Е

от Пламен Узунов - министър на вътрешните работи
по конституционно дело № 16/2016 г.

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,**

С определение на Конституционния съд от 19.01.2017 г. съм конституиран като заинтересувана страна по конституционно дело № 16/2016 г., образувано по искане на главния прокурор на Република България за обявяване на противоконституционност и несъответствие с международни договори, по които Република България е страна, на разпоредбите на чл. 84, ал. 6 и ал. 8 от Закона за Министерството на вътрешните работи (ЗМВР).

В искането на главния прокурор са наведени доводи за противоречие на атакуваните законови норми с чл. 4, чл. 56, чл. 120 и чл. 127 от Конституцията на Република България и чл. 1 от Допълнителния протокол към Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи.

Разпоредбите на чл. 84, ал. 6 и ал. 8 от ЗМВР са въведени с приемането на Закона за Министерство на вътрешните работи, обнародван в Държавен вестник, бр.53 от 2014 г. Законите текстове продължават идеята, залегнала за пръв път в редакцията на разпоредбите на чл. 69а, ал. 6 и ал. 8 от отменения ЗМВР (отм., ДВ, бр. 53 от 2014 г.), обнародвани в ДВ, бр. 88 от 2010 г.

В чл. 69а от ЗМВР за пръв път бяха транспонирани в националното ни законодателство разпоредбата на чл. 100 от Конвенцията за прилагане на Споразумението от Шенген от 14.06.1985 г. за въвеждане в Шенгенската информационна система (ШИС) на данни за издирване на вещи с цел конфискация или с цел да послужат като доказателство в съдебен процес. В тази връзка са приети именно от Прокуратурата на Република България Правила за взаимодействие между нея и Министерство на вътрешните работи при прилагане на чл. 69а от ЗМВР. Правилата са издадени, за да осигурят правилно и еднакво прилагане на разпоредбата на чл. 69а от ЗМВР. Правилата конкретизират правата, задълженията и отговорностите на компетентните органи в съответствие със Споразумението от Шенген от 14 юни 1985 г. при подадени сигнали в ШИС за издирвани и контролирани лица и вещи и за отказ за влизане на територията на Шенгенското пространство на граждани на трети страни. Същите са приети с цел да подпомогнат органите на МВР и Прокуратурата и повишат ефективността на съвместната дейност по установяване на всички факти и обстоятелства, отнасящи се до издирвана/открита вещ и/или лице и необходимото съгласуване на съответните мерки и действия по изпълнение на сигнала с държава-членка, въвела сигнала в ШИС, както и обмена на информация.

С разпоредбите на чл. 84, ал. 6 и ал. 8 от ЗМВР се въвеждат правомощия на окръжна прокуратура във връзка с изземването на вещ, за която има сигнал за издирване в ШИС и/или в информационните фондове на Международната организация на криминалната полиция (Интерпол), във връзка с чл. 36 и чл. 37, пар. 4 от Решение 2007/533/ПВР на Съвета от 12 юни 2007 г. относно създаването, функционирането и използването на Шенгенската информационна система от второ поколение (ШИС II), изразяващи се в действия по:

- утвърждаване на протокол за доброволно предаване или за изземване на вещ, за която има сигнал за издирване в Шенгенската информационна система - ШИС и/или в Интерпол (чл. 84, ал.6 ЗМВР);

- връщане на въпросната вещ на лицето, от което е била приета или иззета, ако не са налице изключенията по чл. 84, ал. 8, т. 1-3 от ЗМВР и ако в срок до 60 дни не е постъпила молба за правна помощ или искане за връщане от държавата-членка, въвела сигнала (чл. 84, ал. 8 от ЗМВР).

За да бъде въведен сигнал за вещ от държава-членка на ЕС и конкретно държава, прилагаща Шенгенското законодателство, то следва да са налице достатъчно законови основания и данни, свързани с инкриминиране на деяние в престъпление, висока, обществена опасност на определено деяние, дори нещо повече - в определени случаи заплахата за сигурността на ЕС или тази на конкретна държава-членка.

Именно прокуратурата е определеният орган, който е оправомощен да направи проверка и преценка относно това конкретната вещ по сигнала в ШИС или информационните фондове на Интерпол предмет ли е или средство за извършване на престъпление на територията на Република България (чл. 84, ал. 8, т. 1 ЗМВР); доказателство ли е, обект на обезпечителни мерки или предаването ѝ може ли да затрудни наказателното производство, образувано в Република България (чл. 84, ал. 8, т. 2 ЗМВР) или притежаването ѝ дали е забранено от законите на Република България (чл. 84, ал. 8, т.

3 ЗМВР). Ето защо намесата на прокурора по ал. 6 на чл. 84 е конституционносъобразно действие на прокурора и представлява извънсъдебна гаранция за законосъобразност на изпълнителното действие на полицейския орган. Допълнително правомощието на прокурора по ал. 8 на чл. 84 по разпореждане с вещта е самостоятелно и упражняването му е поставено в зависимост от преценка на наличието на отрицателни условия. Някои от тях (възникване на хипотезите на чл. 84, ал. 8, т. 1 и т. 2 от ЗМВР и получаване на молба за правна помощ с искане за предаване на вещественно доказателство) пренасят решаването на въпроса в друга процесуална среда - същинско наказателно производство или производство по изпълнение на молба за правна помощ.

При историческото тълкуване на сегашната редакция на ЗМВР и предходната следва да се отбележи, че в отменения ЗМВР беше предвидено изрично, че постановленията на прокурора за разпореждане с иззета издирвана вещ са окончателни. Законодателят обаче в действащия към настоящия момент ЗМВР е изоставил този подход, като въпреки че не е регламентиран определен ред за обжалване на актовете на прокурора, то на общо основание последните подлежат на обжалване първо пред по-горестоящата прокуратура и второ и по съдебен ред (чл. 111, ал. 2 и ал. 3 от НПК и чл. 113 от НПК).

В случай че бъде възприето разбирането на Конституционния съд, изложено в негово решение № 11/2016 г. по к.д. № 7/2016 г., в което ролята на прокурора се интерпретира по нов начин, в тази особена хипотеза актът на прокурора ще се третира като управленско (административно) решение, поради което няма основание да се ползва с друг конституционен режим, различен от установения в чл. 120 от Конституцията за всички административни актове. В този аспект прокурорското постановление съдържа всички признаци на легалното определение за индивидуален административен акт по чл. 21, ал. 1 от АПК. В цитираното решение на КС е отразено виждането, че действащата правна уредба, включително и на конституционно ниво, не стеснява компетентността за издаване на административни актове в рамките на органите, принадлежащи към системата на изпълнителната власт. Дори законът изрично предвижда такива актове да издават и органи от други властнически структури. Аргументи в този смисъл могат да се извлекат от чл. 21, ал. 1 от АПК, както и от по-широката дефиниция на понятието „административен орган“ по смисъла на допълнителната разпоредба на § 1, т. 1 от АПК. В случая по чл. 84 от ЗМВР прокурорът действа като овластен със закон орган на друга власт (съдебната), каквато възможност изрично е предвидена в определението по чл. 21, ал. 1 от АПК. Действително в нормата на чл. 84 от ЗМВР не е предвидена изрична възможност за съдебен контрол, но по силата на чл. 143, ал. 1 от Закона за съдебната власт всички актове и действия на прокурора могат да бъдат обжалвани пред непосредствено по-горестоящата прокуратура, ако не подлежат на съдебен контрол. Същественото при упражняване на тази административна принуда се заключава в това, че нейното действие е изрично ограничено във времето (до 60 дни), както и в гарантираното възстановяване на правното положение към момента, предхождащ прилагането ѝ (в случай, че не е налице някое от изрично предвидените изключения по в чл. 84, ал. 8, т. 1-3 от ЗМВР). Поради това считаме, че не е налице несъответствие и с Допълнителния протокол към КЗПЧОС (ратифициран със закон, обн. ДВ, бр. 66 от 1992 г.). Макар

законът да не е предвидил специално производство, пътят към съда е открит по общите правила на раздел I „Оспорване на индивидуални административни актове“ на глава десета на АПК. Конституцията възприема като принципно положение, че на обжалване пред съдилищата подлежат всички административни актове, освен ако обжалваемостта изрично е изключена със закон (чл. 120, ал. 2 от Конституцията). В случая обаче законът не предвижда изключение от общото правило. Достъпът до съда е осигурен и за всички засегнати лица (чл. 147, ал. 1 АПК), т.е. налице е адекватна законова основа за провеждане на справедлив, публичен и състезателен съдебен процес между равнопоставени страни.

Във връзка с изложеното не следва да бъдат приети за основателни доводите изложени от Главния прокурор на Република България за противоречие на чл. 84, ал. 6 и ал. 8 от ЗМВР с конституционните разпоредби на Република България, нито с международните договори. Напротив те транспонират разпоредбите на достиженията на Шенгенското законодателство във вътрешното право като въвеждат допълнително средство за ефикасна защита на правата на лицата, делегирайки определени правомощия на Прокуратурата на Република България. Именно Прокуратурата на Република България следи за спазване на законността в нейната цялост.

Обявяването на разпоредбите на чл. 84, ал. 6 и ал. 8 от ЗМВР за противоконституционни ще доведе до правна несигурност и празнота в националното законодателство и това от своя страна би довело до нарушаване на чл. 1 от Допълнителния протокол към Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи, чл. 13 от Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи и Шенгенското законодателство.

Предвид изложеното, атакуваните от главния прокурор на Република България разпоредби на чл. 84, ал. 6 и ал. 8 от ЗМВР не противоречат на конституционни разпоредби и на чл. 1 от Допълнителния протокол към Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи.

МИНИСТЪР:

ПЛАМЕН УЗУНОВ